

RZP.050.4.2024.AB
Warszawa, 15 listopada 2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku!

Odpowiadając na interpelację nr 5757 Posła Dariusza Mateckiego i grupy posłów „w sprawie w sprawie wytycznych dotyczących wydawania orzeczeń przez lekarzy psychiatrów jako przesłanki do przerwania ciąży”, uprzejmie przekazuję następujące informacje i wyjaśnienia.

Ad. pyt. 1 „Jakie były podstawy wprowadzenia wytycznych Ministerstwa Zdrowia, zgodnie z którymi psychiatra może samodzielnie wydać orzeczenie stwierdzające zagrożenie zdrowia psychicznego kobiety jako przesłankę do przerwania ciąży - zamordowania dziecka?”

Opracowany przez Ministerstwo Zdrowia dokument stanowi zestawienie obowiązujących przepisów prawnych odnoszących się do wskazanej w ich tytule materii, nie wprowadza nowych norm czy też regulacji. W dokumencie wyraźnie wskazano okoliczności, w których – zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. *o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży* (Dz. U. z 2022 r. poz. 1575) – możliwe jest przerwanie ciąży.

Przywołano w nim również przepisy regulujące kwestię stwierdzenia okoliczności warunkujących przerwanie ciąży. Zgodnie z art. 4a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. *o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach przerwania ciąży*, zwanej dalej „ustawą o planowaniu rodziny”, przerwanie ciąży może być dokonane przez lekarza w przypadku, gdy ciąża stanowi zagrożenie dla życia lub zdrowia kobiety ciężarnej. Ustawa o planowaniu rodziny nie określa zamkniętego katalogu wskazań do przerwania ciąży w przypadku, gdy ciąża stanowi takie zagrożenie. Przepisy omawianej ustawy, posługując się ogólną kategorią zdrowia, w żaden sposób nie determinują również, jakiego obszaru zdrowia ma dotyczyć to zagrożenie zdrowia. Może ono zatem dotyczyć każdego obszaru zdrowia, zarówno fizycznego jak i psychicznego.

Ponadto, należy podkreślić, że przepisy ustawy o planowaniu rodziny nie zawężają specjalizacji lekarza, uprawnionego do stwierdzenia, czy zachodzi przesłanka dopuszczająca przerwanie ciąży.

Zaistnienie takiej okoliczności – zgodnie z art. 4a ust. 5 ww. ustawy – stwierdza inny lekarz niż dokonujący przerwania ciąży, chyba że ciąża zagraża bezpośrednio życiu kobiety. Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 22 stycznia 1997 r. *w sprawie kwalifikacji zawodowych lekarzy, uprawniających do dokonania*

przerwania ciąży oraz stwierdzenia, że ciąża zagraża życiu lub zdrowiu kobiety lub wskazuje na duże prawdopodobieństwo ciężkiego i nieodwracalnego upośledzenia płodu albo nieuleczalnej choroby zagrażającej jego życiu (Dz. U. poz. 49) wystąpienie okoliczności wskazujących, że ciąża stanowi zagrożenie dla życia lub zdrowia kobiety ciężarnej, stwierdza lekarz posiadający tytuł specjalisty w zakresie medycyny właściwej ze względu na rodzaj choroby kobiety ciężarnej.

Z przywołanych przepisów wynika więc jednoznacznie, że do stwierdzenia wystąpienia okoliczności, że ciąża zagraża życiu lub zdrowiu kobiety wymagane jest tylko jedno orzeczenie lekarza specjalisty w zakresie medycyny właściwej ze względu na rodzaj choroby kobiety ciężarnej.

Opracowany przez Ministerstwo Zdrowia dokument jedynie przywołuje powyższe regulacje w celu zapewnienia, aby podmioty lecznicze właściwie stosowały obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa.

Ad. pyt. 2 „Jak Ministerstwo odnosi się do obaw Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego, które zwraca uwagę na trudności związane z rzetelnym badaniem pacjentek w ramach jednorazowej konsultacji, szczególnie w formie teleporady?”

Należy zaznaczyć, że opracowywanie wszelkich wytycznych o charakterze medycznym powinno się pozostawiać towarzystwom naukowym. Stosowne rekomendacje w omawianej kwestii opracowały dotychczas: Polskie Towarzystwo Ginekologów i Położników, Polskie Towarzystwo Zdrowia Seksualnego i Reprodukcyjnego oraz Polskie Towarzystwo Psychiatryczne. Postępowanie środowiska medycznego powinno opierać się na wiedzy medycznej¹⁾.

Ministerstwo Zdrowia opracowało kompleksową informację o obowiązujących przepisach prawnych dotyczących dostępu do procedury przerwania ciąży i wynikających z nich prawach i obowiązkach. Należy jedynie zaznaczyć, że obowiązujące regulacje nie determinują kwestii metod i form przeprowadzania diagnostyki.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Jerzy Szafranowicz
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/

¹⁾ Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. *o zawodach lekarza i lekarza dentystry* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1287, z późn. zm.) lekarz ma obowiązek wykonywać zawód, zgodnie ze wskazaniami aktualnej wiedzy medycznej, dostępnymi mu metodami i środkami zapobiegania, rozpoznawania i leczenia chorób, zgodnie z zasadami etyki zawodowej oraz z należytą starannością.